

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

(Næsten) Alt Om Sprog – Stand Up Research 2013

 Af [Henning Nølle](#) 21. oktober 2013 • I kategorien [Formidling](#) •

*"Hvorfor siger man **"Dit svin!"** på dansk,
når man siger **"Du Schwein!"** på tysk?"*

Sådan lød et af spørgsmålene da vi den 7. marts igen afholdt [StandUpResearch](#) med emnet **(Næsten) Alt Om Sprog**. Der udspandt sig en livlig diskussion, og forskellige begreber fløj rundt i luften. Der blev foreslået flere meget fantasifulde og lærde forklaringer uden at man vel nåede frem til nogen form for egentlig forklaring; men der er nok meget at bygge videre på.

Også denne gang havde vi samlet et stærkt hold, fra venstre:

Torben Thrane, engelsk (professor emeritus)

Ocke Bohn, engelsk

Jakob Steensig, lingvistik

Alexandra Kratschmer, italiensk

Henrik Jørgensen, nordisk

holdleder **Henning Nølle**, fransk

Herefter var hatten klar til at gå rundt, og første spørgsmål blev trukket:

Seneste sprognyheder

6/3	Dansklærer: Tosprogede børn bliver sprogligt forsvømt www.bt.dk
28/2	Flere og flere ordblinde fårter på universitetet - Magisterbladet magisterbladet.dk
22/2	Keeper eller målmand — hvilket ord er bedst? Dansk Sprognævn dsn.dk
17/12	Snebajer og nytårsskrald: Juleord kan slås op i netordbog - Jubii www.jubii.dk
24/11	Meet the Last Speaker of a Dying Language video.nationalgeographic.com
30/6	Irish-language theatre: underground but still alive www.irishtimes.com
29/6	Celebrating two years of language renewal - Princeton Similkameen Spotlight www.similkameenspotlight.com
28/6	Linguistics Breakthrough Heralds Machine Translation for Thousands of Rare Languages - MIT Technology Review www.technologyreview.com

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprog museet.dk [på et større kort](#)

Mere i kategorien 'Formidling'

Svensk tv-serie om verdens sprog

TV-serie om sproget

Grænseforeningens kulturmødeambassadører

Danske runeindskrifter

Nye kommentarer

Ruben Schachtenhaufen til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Niels Larsen-Ledet til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

william fich til Jødiske efternavne

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Herluf Hansen til Ded borrijnholska måled

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Artikler om

Stand Up Research

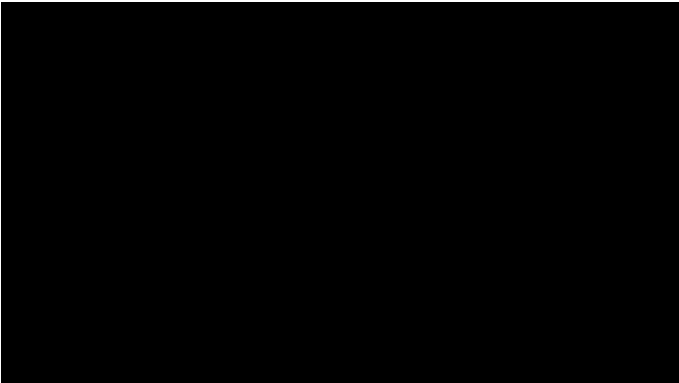
Hvordan definerer man i det hele taget en stavelse?

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR ÆSTETIK OG KOMMUNIKATION
Fransk

2

Henning Nælle
Stand Up Research, 7. marts 2013

Stand Up Research

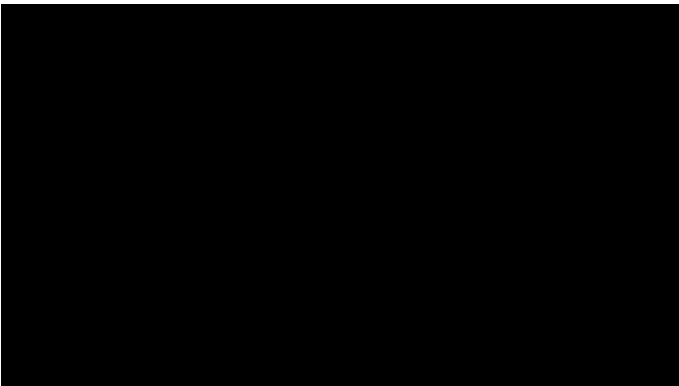
Man er begyndt på at høre unge mennesker (piger?) sige "i første række" i stedet for "i første række" og "at brikke sig" i stedet for "at brække sig".
➤Hvordan kan man forklare det?
➤Og er "ligge"/"lægge"-problemet måske en del af en mere generel udtaleforskydning?

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR ÆSTETIK OG KOMMUNIKATION
Fransk

3

Henning Nælle
Stand Up Research, 7. marts 2013

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk
Biblen bogstaver børn Danmark Dansk Dialekter
engelsk esperanto Formidling fransk identitet
konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk Ord
ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion
romanske sprog russisk Sjøv skriftsprog sprogdød Sproggeografi
sprogkort Sprogpolitik sprogteknologi
svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale
Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
januar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
november 2014	LL-Map: Language and Location
maj 2014	Minority Rights Group
marts 2014	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
februar 2014	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
oktober 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
august 2013	
marts 2013	
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	
juli 2012	
juni 2012	
maj 2012	
april 2012	
marts 2012	
februar 2012	
januar 2012	
december 2011	
november 2011	
oktober 2011	
september 2011	
august 2011	
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	

Resurser
Bogstavlyd
Dansk sprognævn
Den danske ordbog
Dialekt.dk
dk.kultur.sprog
Korpus.dk
Nye ord i dansk på nettet (NOID)
Ordbog over det danske sprog
Ordnet. Dansk sprog i ordbøger og korpus
Sproget.dk
Svenska Akademien
Ø (Schwa.dk)

Stand Up Research

Hvorfor kan man (som subjekt)
sige "mig og X" på dansk og "Me
and X" på engelsk, men "mich und
X" virker umiddelbart håbløst?

AARHUS UNIVERSITET
INSTITUT FOR ÆSTETIK OG KOMMUNIKATION
Fransk

4

Henning Nælle
Stand Up Research, 7. marts 2013

februar 2010

januar 2010

december 2009

november 2009

oktober 2009

september 2009

august 2009

juli 2009

juni 2009

maj 2009

april 2009

marts 2009

Stand Up Research

Hvorfor er breve fra kommunen,
forsikringsselskabet, revisoren eller
advokaten så svære at forstå?

AARHUS UNIVERSITET
INSTITUT FOR ÆSTETIK OG KOMMUNIKATION
Fransk

5

Henning Nælle
Stand Up Research, 7. marts 2013

Stand Up Research

Hvorfor siger man

Dit svin!

på dansk

og

Du Schwein!

på tysk

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR ÆSTETIK OG KOMMUNIKATION
Fransk

6

Henning Nélke
Stand Up Research, 7. marts 2013

Stand Up Research

Hvorfor tilføjes der genitiv –s til København men ikke ved de andre bynavne?

Hvorfor hedder det

*København's Universitet, København's Lufthavn, København's Kommune,
København's Rådhus, København's Politi, København's Domkirke, København's
Havn...*

når det hedder

*Aalborg Universitet, Aalborg Lufthavn, Aalborg Kommune, Aalborg Rådhus,
Aalborg Domkirke, Aalborg Havn...*

Det samme gør sig gældende for mange andre danske bynavne, herunder
Frederikshavn (der også ender på –havn), hvor der heller ikke tilføjes –s:
*Frederikshavn Kommune, Frederikshavn Politi, Frederikshavn Havn,
Frederikshavn Rådhus...*

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR ÆSTETIK OG KOMMUNIKATION
Fransk

7

Henning Nélke
Stand Up Research, 7. marts 2013

Stand Up Research

Hvorfor vil danskere, måske kun østjyder,
gerne tilføje et fuge-s til butikskæden
Sportmaster (så det bliver til
SportSmaster?)

Har det noget med det danske lydsystem
at gøre?

AARHUS UNIVERSITET
INSTITUT FOR ÆSTETIK OG KOMMUNIKATION
Fransk

8

Henning Nølle
Stand Up Research, 7. marts 2013

Stand Up Research

Hvorfor hedder det **intetkøn** og
fælleskøn?

AARHUS UNIVERSITET
INSTITUT FOR ÆSTETIK OG KOMMUNIKATION
Fransk

9

Henning Nølle
Stand Up Research, 7. marts 2013

Stand Up Research

Jeg hører ofte folk harcelere over at man nu kan stave mayonnaise = majonæse. Når jeg så spørger hvordan de staver karantæne og forklarer hvordan ordet skulle staves hvis man i øvrigt henholdt sig til opr. fransk stavemåde, ja så får jeg at vide at det er noget helt andet.

Er det det? og hvorfor, hvis ja?

AARHUS UNIVERSITET
INSTITUT FOR ÆSTETIK OG KOMMUNIKATION
Fransk

10

Henning Nelke
Stand Up Research, 7. marts 2013

Stand Up Research

Tager du bilen eller æ' bil?

Hvor stor er denne forskel?

Det kan virke som en lille ting, men eftersom det er på et grammatisk niveau, må det være en noget mere dybdegående forskellighed at have i det samme sprog, i modsætning til f.eks. forskelligheder i ordforrådet.

Hvor kommer det fra?

Hvorfor er denne forskellighed opstået?

AARHUS UNIVERSITET
INSTITUT FOR ÆSTETIK OG KOMMUNIKATION
Fransk

11

Henning Nelke
Stand Up Research, 7. marts 2013

Stand Up Research

- Hvad gør tonesprog, som kinesisk og koreansk, når man skal synge?
- Bliver melodien nødt til at følge tonerne? (Lyder kinesisk musik derfor altid lidt ens og uden rigtig melodi?)
- Eller kan man nogle gange for melodiens skyld dispensere for tonerne og lade konteksten afgøre betydningen?

(det virker, som om den koreanske sang 'Gangnam Style' ikke lader sig forstyrre af tonerne i sine melodier, men den er jo også meget vestligt orienteret)

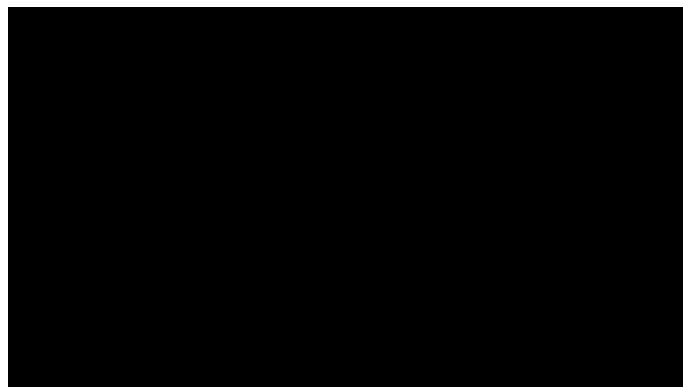

AARHUS UNIVERSITET

INSTITUT FOR ÆSTETIK OG KOMMUNIKATION
Fransk

13

Henning Nølle
Stand Up Research, 7. marts 2013

Vi havde en dejlig dag og om et år prøver vi igen. Man bliver aldrig træt af at tale om sprog. Og man bliver nok heller aldrig enige. Alle bruger det hele tiden. De fleste har meninger om det, og mange undrer sig over det. At arbejde med sprog **er** sjovt!

Henning Nølle, professor
Afdelingen for fransk, Aarhus Universitet

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.

